

3. Конституція України: Закон України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 23.07.1996 . 1996 р., № 30, стаття 141.

4. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2136-ІХ. *Офіційний вісник України*. 22.04.2022 .2022 р., № 31, стор. 40, стаття 1634, код акта 110863/2022

5. Рішення Конституційного суду України від 02.11.2004 № 15-рп/2004. *Урядовий кур'єр*. 2004. № 219.

Риданова Є. С.,
здобувачка вищої освіти СВО бакалавра
історичного факультету Житомирського державного
університету імені Івана Франка
Науковий керівник:
Мельничук О. Ф.,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри публічно-правових дисциплін
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, в перші ж години широкомасштабної війни в Україні було введено воєнний стан. Це змінило життя не лише всіх українців, а й діяльність державних органів та органів місцевого самоврядування. Незважаючи на ці обставини, місцеве самоврядування все ж продовжує свою роботу. Органи місцевого самоврядування співпрацюють із військовим командуванням та військовими адміністраціями. Особливості здійснення повноважень органами місцевого самоврядування в умовах воєнного стану визначено низкою нормативно-правових актів. Тому питання регулювання діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану є досить актуальним на даний момент. Метою цієї статті є аналіз законодавчого регулювання діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану.

Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року в Україні було введено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, що був затверджений Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» [1; 3]. Строк дії воєнного стану продовжували чотири рази. Відповідно до вищезазначеного Указу Президента України, обласні, Київська міська державна адміністрація, органи місцевого самоврядування повинні утворити ради оборони і забезпечити сприяння військовому командуванню у запровадженні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану [1].

Відповідно до ч. 2 ст. 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», органи місцевого самоврядування здійснюють свої повноваження, надані їм Конституцією України, цим та іншими законами України.

В умовах воєнного стану особа, уповноважена на виконання функцій місцевого самоврядування, не несе відповідальність, у тому числі кримінальну, за рішення, дії або бездіяльність, негативні наслідки яких неможливо було передбачити або які охоплюються виправданим ризиком, за умови, що такі дії чи бездіяльність були необхідні для відсічі збройної агресії проти України або ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту [4].

Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» від 12 травня 2022 року розширено перелік повноважень сільських, селищних, міських голів у період дії воєнного стану та надано їм одноособові повноваження з прийняття рішень [2]. Зокрема, сільський, селищний, міський голова територіальної громади, на території якої не ведуться бойові дії та не прийнято рішення про утворення військової адміністрації населеного пункту, виключно для здійснення заходів правового режиму воєнного стану може прийняти рішення щодо:

- 1) звільнення земельних ділянок комунальної власності від незаконно розміщених тимчасових споруд, у тому числі тих, що були встановлені, але не введені в експлуатацію у порядку, встановленому законодавством;

2) обстеження будівель і споруд, пошкоджених внаслідок бойових дій;

3) демонтажу будівель і споруд, які за результатами обстеження визнані аварійно небезпечними і такими, що становлять загрозу життю людей (крім об'єктів оборонного і спеціального призначення, об'єктів культурної спадщини і об'єктів, на які поширюється дія Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»).

Слід зазначити, що сільський, селищний, міський голова територіальної громади може приймати такі рішення лише за умови обов'язкового інформування начальника відповідної обласної військової адміністрації протягом 24 годин [4].

Крім того, сільський, селищний, міський голова, за наявності умов, зазначених у ч. 5 ст. 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», може примати рішення стосовно:

1) передачі коштів з відповідного місцевого бюджету на потреби Збройних Сил України та/або для забезпечення заходів правового режиму воєнного стану;

2) створення установ з надання безоплатної первинної правової допомоги, призначення на посади і звільнення з посад керівників таких установ, залучення фізичних або юридичних осіб приватного права до надання такої допомоги;

3) боротьби зі стихійним лихом, епідеміями, епізоотіями;

4) поводження з небезпечними відходами [4].

Відповідно до ч. 7 цієї ж статті, прийняті рішення невідкладно доводяться до відома жителів відповідних територіальних громад.

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» також змінив умови створення, порядок і строк здійснення військовою адміністрацією населеного пункту повноважень органів місцевого самоврядування. Крім того, було спрощено процедуру прийняття актів органів місцевого самоврядування, а саме: на акти органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб не поширюються вимоги щодо оприлюднення проектів актів за

Законами України «Про доступ до публічної інформації», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» [2].

Практика застосування органами місцевого самоврядування та військовими адміністраціями положень Законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про місцеве самоврядування в Україні» та низки інших законів України в умовах дії воєнного стану зумовила необхідність їх вдосконалення шляхом внесення змін до цих та інших законів України. Це вдосконалення необхідне у вирішенні питань щодо забезпечення системності, повноти і чіткості регулювання питань здійснення військовими адміністраціями повноважень органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, а також випадки здійснення цих повноважень тощо. У зв'язку з потребою вирішення цих питань, у Верховній Раді України було зареєстровано законопроект № 8056 від 19 вересня 2022 року «Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення повноважень органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб у період дії воєнного стану». При введенні в дію Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» виникли певні суперечності між положеннями Закону України «Про правовий режим воєнного стану» та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Суперечність полягає у запровадженні Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» нової моделі здійснення повноважень органів місцевого самоврядування військовими адміністраціями. Цей законопроект розмежовує повноваження військових адміністрацій, які діють на території спільно з органами місцевого самоврядування, а також повноважень військових адміністрацій, яким Верховна Рада України за поданням Президента України надала всю повноту влади на території у разі неспроможності органів місцевого самоврядування забезпечити заходи воєнного стану. Крім того, в законопроекті міститься норма щодо начальника військової адміністрації населеного пункту, відповідно до якої

начальником може бути призначений відповідний сільський, селищний, міський голова, особа, яка здійснює повноваження відповідного голови або інша особа [5].

Таким чином, шляхом прийняття низки нормативно-правових актів, внесення до них змін, було врегульовано питання здійснення органами місцевого самоврядування повноважень в період дії воєнного стану. Відповідно було розширено компетенцію сільських, селищних, міських голів, змінено порядок створення військових адміністрацій населених пунктів, спрощено процедури прийняття актів органів місцевого самоврядування. Можна сказати, що ці зміни були необхідні для функціонування місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. Але все ж таки є необхідність вдосконалення законодавства України у сфері повноважень органів місцевого самоврядування в період дії воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24 лютого 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022/ed20220817#Text> (дата звернення: 04.11.22).
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану: Закон України від 12 травня 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20/conv#Text> (дата звернення: 04.11.22).
3. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»: Закон України від 24 лютого 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text> (дата звернення: 04.11.22).
4. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19/conv#Text> (дата звернення: 04.11.22).
5. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення повноважень органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб у період дії

воєнного стану: Проект Закону України від 19 вересня 2022 року № 8056.
URL:<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/1476683> (дата звернення:
05.11.2022).

Скрипник Ю. В.,
здобувач вищої освіти СВО бакалавра
Вінницького торговельно-економічного інституту
Державного торговельно-економічного університету
Науковий керівник:
Кокарча Ю. А.,
кандидат політичних наук, доцент кафедри права
Вінницького торговельно-економічного інституту
Державного торговельно-економічного університету

ГАРАНТІЇ ДОТРИМАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Особливості професії адвоката покладає на них вимогу дотримання чинного законодавства та норм професійної етики. Обов'язком адвоката є дотримання принципу конфіденційності, однією зі складових якого є дотримання адвокатської таємниці. Адвокатська таємниця є специфічною ознакою, відмінною особливістю адвокатської діяльності. Це те, без чого адвокатська діяльність трансформується в суто консультаційну, та суттєва ознака, без якої і саме явище втрачає свою суть, свій змістовний бік. Відмінність адвоката від інших осіб, що надають правову допомогу, полягає в гарантованій законом незалежності та корпоративній підконтрольності. Саме адвокат наділений правом на адвокатську таємницю, а також несе обов'язок її збереження та відповідальність за її неправомірне розголошення.

Окремі питання адвокатської таємниці були предметом дослідження у працях вітчизняних правознавців А.М. Бірюкової, Т.В. Варфоломеєвої, Т.Б. Вільчик, І.В. Голованя, О.П. Кучинської, С.М. Логінової, В.О. Попелюшка С.Л. Савицької, О.Д. Святоцького, О.С. Старенького, О.Г. Яновської та ін.

Метою дослідження є обґрунтування гарантій дотримання адвокатської таємниці.